

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: V. T.**, zastoupena JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Mansfeldova 792/3, Praha 9, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 5. 2006, č. j. 2 Cad 60/2006 - 11,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 5. 2006, č. j. 2 Cad 60/2006 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované č. X ze dne 21. 2. 2006. Tímto rozhodnutím žalovaná zvýšila stěžovatelce od 1. 7. 1990 vdovský důchod podle ustanovení § 25 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“), s odůvodněním, že důchod byl zvýšen za 209 dní věznění jejího manžela, tj. za 6 měsíců po 9 Kč.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že rozhodnutí žalované bylo jednak nepřezkoumatelné, neboť neobsahovalo přesně vymezenou dobu věznění, jednak nepřesně cituje zákonné ustanovení, o něž se opírá, a již pro tuto vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí žalované zrušit. Stěžovatelka však zejména napadá právní závěry krajského soudu, které učinil při výkladu pojmu „každý měsíc“ ve smyslu ustanovení § 25 odst. 7 a 8 zákona o soudní rehabilitaci. Stěžovatelka namítá, že citované ustanovení přiznává příplatek „za každý měsíc“. Neříká ani za „každý celý měsíc“, ani za „každý ukončený

měsíc“. V této souvislosti odkázala stěžovatelka na řadu právních předpisů, v nichž zákonodárce vůli poskytnout určité plnění pouze za celé měsíce výslovně v textu normy vyslovil. Neshledává tedy proto důvod, aby byl pojem uvedený v citovaném ustanovení vykládán jako „každý celý kalendářní měsíc“, jak učinil krajský soud. V tomto kontextu stěžovatelka rovněž poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006 - 49, který podle jejího názoru důvodnost kasační stížnosti v plném rozsahu potvrzuje.

Žalovaná se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu správního a soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud tyto relevantní skutečnosti:

Žalovaná výše označeným rozhodnutím rozhodla, že stěžovatelce „*zvyšuje od 1. 7. 1990 vdovský důchod podle ustanovení § 25 zákona č. 119/1990 Sb.*“ V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že důchod byl zvýšen za 209 dní věznění manžela stěžovatelky, tj. za 6 měsíců po 9 Kč. V dalším žalovaná odkázala na přílohu rozhodnutí, v níž blíže vymezuje výše důchodů, které stěžovatelce náleží, v čase. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu, v níž namítala v podstatě stejné námitky, jako uplatnila i v kasační stížnosti.

Krajský soud v Českých Budějovicích žalobu zamítl s tím, že námitka nepřezkoumatelnosti, která měla spočívat v tom, že v rozhodnutí žalovaného chybí přesná citace ustanovení § 25 zákona o soudní rehabilitaci, důvodná není, neboť uvedená vada není takovou vadou, která by měla za následek nepřezkoumatelnost. Krajský soud konstatoval, že ve výroku rozhodnutí je výslovně uveden právní předpis, podle kterého žalovaná rozhodla, rovněž tak je uveden paragraf. Vada spočívající pouze v neuvedení konkrétního odstavce či písmene určitého paragrafu podle krajského soudu sama o sobě není takovou vadou, která by měla za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Stejně tak krajský soud shledal dostatečnou specifikaci výpočtu, jak k výši zvýšení důchodu žalovaná došla. Pokud jde o stěžovatelčinu námitku nesprávného právního posouzení věci, krajský soud dospěl k konstatování, že mezi účastníky je spor o to, zda v případě stěžovatelky měla být zhodnocena i alikvotní část sedmého věznění manžela žalobkyně v délce 29 dnů. Krajský soud dospěl k závěru, že ustanovení § 25 odst. 7 písm. a) a b) zákona o soudní rehabilitaci výslovně uvádí, že měsíční příplatky k důchodu jsou poskytovány „za každý měsíc vazby a výkon trestu odnětí svobody“. Pojem měsíc ve smyslu citovaného ustanovení je podle krajského soudu nutno vykládat jako celý kalendářní měsíc, protože z normy neplyne nic jiného. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 2. 6. 2006, kasační stížnost byla podána dne 12. 6. 2006.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které sama podřazuje pod důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud je pak podle jejich obsahu, neboť směřují mimo právní posouzení věci krajským soudem i proti nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, subsumuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud dále posoudil kasační námitky z hlediska přípustnosti ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., přičemž shledal, že veškeré námitky, jichž se stěžovatelka dovolává v řízení o kasační stížnosti, uplatnila již v řízení o žalobě, nenamítá tedy žádných právních novot. Nejvyšší správní soud proto považuje kasační stížnost za přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu

v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, pro kteroužto vadu měl krajský soud rozhodnutí zrušit, Nejvyšší správní soud, ač formální úroveň rozhodnutí žalované rozhodně nepovažuje za vzornou, musí souhlasit se závěrem krajského soudu, že vytýkané vady nejsou natolik zásadní, že by působily, přihlédne-li Nejvyšší správní soud s nejvyšší mírou příznivosti ke kontextu celého rozhodnutí, nepřezkoumatelnost. Tuto námitku stěžovatelky za důvodnou tedy nepovažuje.

Jiná je však situace v případě námitky týkající se nesprávného posouzení právní otázky soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. V dané věci je předmětem sporu výklad pojmu „měsíc“ obsaženého v § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci, podle něhož *„poškozený může žádat, aby mu byly místo nároků vyplývajících z ustanovení předchozích odstavců poskytnuty měsíční příplatky k důchodu v částce (...) b) 15 Kčs za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody v ostatních případech. Příplatek k důchodu se poskytuje ode dne 1. 7. 1990, byl-li poškozený k tomuto dni poživitelem důchodu. Stane-li se poškozený poživitelem důchodu po tomto dni, poskytuje se příplatek k důchodu od přiznání důchodu. Příplatek k důchodu se vyplácí jen do výše, která spolu s důchodem nepřevyšuje nejvyšší výměru starobního důchodu stanovenou zvláštním předpisem.“*

Žalovaná zastává právní názor, že v daném případě lze poskytnout příplatek k důchodu výhradně za každých třicet po sobě následujících dní. Proto stěžovatelka přiznala ve spojení s ustanovením § 25 odst. 8 zákona o soudní rehabilitaci příplatek k důchodu pouze ve výši 54 Kč měsíčně, neboť manžel stěžovatelky strávil ve vazbě a ve vězení 209 dní, tedy výkladem žalované pouze šest běžných měsíců, za který stěžovatelce vznikl nárok na příplatek k důchodu. Krajský soud se s tímto výkladem plně ztotožnil. Podle názoru Nejvyššího správního soudu, který podrobně prezentoval již ve svém rozsudku, na který stěžovatelka odkazuje, zákon o soudní rehabilitaci nestanoví v ustanovení § 25 odst. 7 písm. b) jako podmínku vzniku nároku na příplatek k důchodu pobyt ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody v celých měsících; ze zákona vyplývá, že jakákoliv doba strávená ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody je dobou, za kterou má být poskytnuto odškodnění, v daném případě příplatek k důchodu. Ustanovení § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci je pak pouze technickým vyjádřením způsobu výpočtu odškodnění formou příplatku k důchodu, stanoví-li, že za každý měsíc vazby či výkonu trestu odnětí svobody náleží příplatek k důchodu ve výši 15 Kč měsíčně (resp. ve spojení s ustanovením odstavce osmého cit. ustanovení 9 Kč v případě stěžovatelky). Za každý den trvání vazby nad dobu ukončených měsíců je pak třeba podle názoru Nejvyššího správního soudu poskytnout alikvotní část z uvedené měsíční částky. V souzené věci tedy stěžovatelce náležel příplatek k důchodu zvýšený ještě o alikvotní část měsíčního navýšení ve výši dvaceti devíti třicetin.

Nejvyšší správní soud musí rovněž poukázat na nález Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000, v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že *„záměrem rehabilitace nelze bránit pozitivněprávním dogmatismem při výkladu právních norem. Rehabilitační předpisy je zapotřebí s ohledem na jejich smysl a účel interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Na rozdíl od restitucí majetku takový výklad nemůže vést k nepřipustným zásahům do práv jiných osob.“* Nejvyšší správní soud výše naznačeným

výkladem dospěl k závěru, že nárok na alikvotní část příplatku k důchodu vzniká i v případě, že se jedná o dny přesahující měsíc strávený ve vazbě. Tento závěr je výsledkem výkladu jdoucího ve prospěch účastníka řízení a současně nezasahujícího nepřipustně do práv jiných osob.

S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

